

Gazet'a ese de 2 ori: Mer-
curea si Duminec'a, Fól'a,
candn concedu ajutóricle. —
Pretulu: pe 1 anu 10 fl.
pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri e-
sterne 16 fl. v. a. pe unu anu
séu 3 galbini mon. sunatória.

GAZETA

TRANSILVANIIEI.

Se prenumera la postele c.
r., si pe la DD. coresponden-
tenti. — Pentru serie 6 cr.
Tacs'a timbrala a 30 cr. de
fiacare publicare

MONARCHIA AUSTRIACA.

Transilvani'a.

In caus'a alegeriloru de deputati dietali in Ungaria si Banatu.

In mediloculu miscamintelu eleptorali ce
se petrecu acum la noi, in multe locuri obser-
varamu, cum unii omeni de ai nostri, provocati
si indemnati fiindu a lucra si vota pentru cutare
barbata de colóre curatu natiunale romana,
— precum pretinde acést'a interesulu oelu mai
santu si cea mai santa detorintia a existintiei si
fericirei nóstre natiunali, — in locu d'a ascultá
de acestu indemn, vinu a se scusá cu cercu-
stanti'a „ca ei si-au datu parol'a, cuventulu unui
strainu, s'au deobligatu cutarui candidatu de
natiunalitate neromana, si prin urmare ei nu
potu se lucre acum'a nemicu pentru interesulu
natiunale, nu potú votá pentru candidatul ro-
manu, ca-ci acést'a li o opresce promisiunea fa-
outa.“ (!)

Altii sunt éra-si, cari la asemenea provocare
si indemn, si- esprimu parerea loru de reu, si
se scusa: „ca n'au scóutu, ca voru avé si can-
didatu natiunale, dreptaceea au apucatu a si-dá
promisiunea cutarui strainu, care i-a receroatu
mai de tempuriu, si acum n'au ce face.“

Noi ne vomu incercá a dovedi aci, cumca
cei din casulu antaiu au retacitu din nesocotin-
tia, éra cei din casulu alu doile au retacitu din
nesciintia, — si cumca neci pre unii neci pre
altii promisiunile facute nu-i deobléga neci mo-
ralminte neci legalminte, ca-ci acést'a aru fi unu
pecatu cumplitu, rebeliune formale chiaru con-
tra scopului ce Ddieu l'a prefíptu genului ome-
nescu.

Scopulu omului este in cele fisice — a ni-
sui neincetatu spre bunastare, éra in cele spire-
tualu — a nisui neincetatu catra perfectiune, ca
astfelu se se póta apropia de unu atributu alu
creatorelui seu.

Dreptaceea in lumea fisica omulu e in dreptu
a si-castigá tóte cate le cugeta de necesarie pen-
tru bunastarea sa, — cele castigat e in dreptu
a le intocmi precum le afla cu cale; si cine
póte negá, ca proprietariulu nu e in dreptu
a si-repará oas'a sa, candu elu afla ca e mai
buna tocmita de catu sparta.

Éra in lumea spiretuale séu morale, omulu
e nu numai indreptatitu, ci si indetoratu d'o
parte a lucrá neintreruptu pentru delatararea
pedecelu, ce se opunu perfectiunii lui, éra
d'alta parte a se feri neincetatu de pecate, ca-ci
candu aceste l'imporá, elu nu se póte apropia
de creatorele seu.

Déca acum'a parerile si scusarile numitloru
retaciti, le vomu judecá conformu acestoru doua
scopuri, ce le are omulu cá compusu din doua
parti, din trupu si din sufletu, — vomu afla
oa ele combatu destinatiunea genului omenescu,
pentru oa in cele fisice sustienu, cumca reulu
comisu au detorintia a nu lu corege, cas'a ce
s'a spartu sunt detori a nu o tocmi; éra in cele
morali sustienu, ca promisiunea nedrepta séu
angagiamentulu pentru pecate, ii deobléga a face
neincetatu la pecate, si a nu se mai indrepta.
— Va se dica, acei retaciti eschidu mintea loru
din dreptulu si detorinti'a ei d'a cercá neince-
tatu cele ce sunt bune, si apoi candu le-au a-
flatu, a le urmari si a retorná de la pecatu.

Noi din capulu loculu angagiamentelu séu
legaturele unoru romani cu straini, — atunci
candu e vorba despre lupt'a chiaru cu densii,
pentru caus'a existintiei nóstre — le numiramu
de pecate, si credemu ca avemu cuventulu a
afirmá, ca ele sunt pecate comise contra natiu-
nei nóstre, pentru ca ou totii scimu prea bine,
cumca la diet'a venitória din Pesta se vor des-
bate si decide multe intrebari de viétia, politice

si civili, care tóte si pre noi, cá parte intregi-
toria a tieriei, ne atingu fórte multu; dar' se va
debate si cestiunea natiunalitatiloru, se va de-
cide ca in catu noi romanii avemu dreptu a in-
trebuintiá adorat'a nóstra limba pre la oficiola-
tele politice si judeciarie, si — in catu filoru
nostri, pre temeulu sarcineloru ce le portamu
noi, li se va cuveni drep'u de a participá la
administratiuns si la tóte folosele tieriei; deci—
la desbaterea unoru cestiuni d'atata importantia,
la desbaterea cestiuniloru despre natiunalitatea
nostra, adeca despre existinti'a, desvoltarea si
fericirea nóstra cá romani, nu potemu crede ca
aru existe romani de buna credintia, cari aru
voi se tramita reprezentanti de natiunalitati stra-
jne; si déca totu-si ar' existe atari romani, acei-a
comitu pecate contra natiunalitatii nóstre, ace-
loru-a li o spunemu in faccia, ca li lipseoe
bun'a credintia cá romanii. — A peatui intr'a-
deveru e lucru omenescu, dar' a perseverá in
pecatu e — diavolescu.

Éca deci, ca pre acei retaciti, promisiunea
data nu-i pote deobligá moralminte, ma ei au
detorintia a retorná de pre calea apucata, a
consultá mintea si „angele loru romanescu, si
a trece in castrele romanesci, care se lupta pen-
tru binele romanu.

Diseramu ca promisiunea data nu-i póte
deoblega neci legalminte. Asia e, pentru ca
nu existe neci-una lege in patri'a nóstra, carea
se ne indetoresca a votá pentru barbatulu, alu
carui-a nume ni l'au datu cortesii in gur'a nó-
stra, — nu dupa convingerea nostra, ci prin
cuvinte amagitorie séu pre langa beutere ame-
titóricle; o atare lege neci póte existe in tíera
constitucionala, — pentru ca legea constitu-
cionala are intielesulu si pretensiunea, cá tóte ele-
minte si interesele tieriei se fia in dieta adeve-
ratu reprezentate. Acum intrebe se pre sene ori-
care romanu, séu cercu alegatoriu romanu, cum-
ca — e, si póte elu fi reprezentatu prin unu
omu, care n'a resaritu din senulu lui, — care
nu-i sentiesce si nu-i cunósce dorintiele si dore-
rile, — care nu are totu acele interese natiunali
si sociali, ba de comunu are chiaru contrarie?—
Legea nu póte cuprinde, cá representatiunea
séu infacisirea poporului románu la dieta —
se fia o mintiuna, si totu-si unu ablegatu ne-
romanu, alesu intr'unu cercu romanu — nu e
de oatu o — mare mintiuna! — Mai de parte
pentru cá asemenea votare fiindu peccatosa — pre-
cum atinseramu — vatema moral'a civile, de
unde in Europ'a culta nu existe neci unu codice
penale, care se santiunesce principiulu, cumca
angagiamentulu pentru cutare pecatu, indeto-
resce la implinirea acelu-a.

E invederatu d' aci, ca cei ce sustienu nu-
mitelre pareri retacite, néga absolutuminte des-
tinatiunea omului, néga perfectiunarea si pro-
gresulu, se 'ncerca a se retrage de la detorin-
ti'a d'a se apropia de creatore si a conclucrá la
fericirea comuna.

Din cele insirate e dovedita asertiunea nó-
stra, cum acei de pareri retacite rebelésa in con-
tra scopului ce Ddieu l'a prefíptu genului ome-
nescu.

S'o mai ilustramu acést'a asertiune a nóstra
si cu unu esemplu din religiune.

Déca angagiamentulu in pecate ne-arú in-
detora a comite pecate, acést'a aru trage dupa
sine stergerea marturisintiei peccatorulu, sterge-
rea cuminecaturei, pentru ca peccatosulu carele
prin fapte rele s'a angagiatu cu diavolulu, n'aru
mai fi neci indreptatitu neci indetoratu a si-mar-
turisi peccatele, a se pocai si a se comunicá.

Déca am procede mai departe a aplicá pa-
rerile si principiile atinsiloru angagiatu la tóte
relatiunile nóstre politice, juridice, sociali etc.
aru fi monstruosu resultatulu ce l'am dobandi,
ca-ci genulu omenescu s'aru degrada la starea
viteloru, intr'o stare in care n'a fostu neoi oda-

ta, si acést'a o am avé in loculu progresulu
si perfectiunii la cari tindu tóte popórele in se-
cululu nostru, — ticalosiele cele mai mari ar veni
a supr'a capulu nostru, in locu se vina impera-
ti'a lui Ddieu pre pamentu, pentru care se róga
fia-carele crestinu, in tóte dilele vietiei sale;
pre candu din contra déaca desfasiuratele nós-
tre pareri si principia se vor observá si res-
peptá, in curendu se va stirpi prin cosecintiele
loru tóta coruptiunea si amagirea la alegeri, ale-
sii voru fi adeverat'a voia si spresiune a alega-
toriloru, popórele si interesele patriei vor fi
intr'adeveru reprezentate si respectate in legela-
tiune, — pacea, multiamirea si fericirea in tíera
voru fi staverite!

Deci cei ce ati facutu atari promisiuni din
nesciintia, éca aci ve spunemu, se retornati,
ca-oi cu nesciinti'a vóstra nu ve veti mai poté
scusá.

Éra cei ce ati facutu din nesocotintia, ve
rogamu se ve socotiti de nou, si inca de tem-
puriu, pana ce e tempu a indreptá gresiél'a co-
misa. Faceti acést'a intru interesulu patriei
si alu natiunii; éra déca nu lu precepiti ace-
tu-a, faoeti intru interesulu vóstru; si déca
neci interesulu vóstru sunteti capaci a 'lu pre-
cepe, atunci cugetati-ve la venitoriulu copiiloru
vostri, pre cari orbi'a si peccatele vóstre chiaru
asié ii va sugrumá, precum ve apasa pre voi
orbi'a si peccatele parintiloru vostri.

Incercari de cointlelegere in ca- teva cestiuni.

III. Cá natiune. Totu in Nr. 129
„Korunk“ presupune despre romani, ca ei aru
voi a merge la dieta cá natiune, inse-
cum? Acestu cum elu cere a i se formula,
pentruca celelalte natiuni inca mergu la dieta
cá si romanii, adica séu cu trasura privata, séu
cu post'a, séu care cum póte, eara nu in cor-
pore, nici cu flamure, nici cu musica natiunala,
ci eac' asié, cá deputati ai tienuturiloru si ora-
sieloru, pentruca nimeni nu'i silesce a merge
nici cá unguri nici cá sasi; eara dupace voru
fi cu totii in Clusiu, apoi ungurii se voru ala-
tura langa unguri, sasiu langa sasi, si romanii
langa romani, luandu apoi intre sine pre rega-
listi, voru forma conferinti'a magiara, secuia,
sasa si romana, precum a fostu acést'a mai
nainte de an. 1848. (?) Cestiunile se desbatu in
adunarile natiunale, dupa aceea se aduna fia-
care natiune in conferinti'a sa si se pregatesce
pentru siedinti'a dietala. Eata deci, oa atatu
ide'a unui congressu romanescu, oatu si a na-
tioniu romanesci si a infaciosiarii sale cá na-
tiune se coprinde in ide'a si in compusetiunea
dietei transilvane; apoi dupace atata este in-
trens'a, amu dori in adeveru, cá se ni se for-
mulesse si spuna odata, ca ce este aceea ce nu
se coprinde in ea si ceea ce romanii aru mai
dori cá se fia; pentruca noi (ungurii) nu po-
temu crede, cumca romanii ceru pentru sine
ceva pastetu in parte, unu ceva, ce constituti-
nea nóstra nu cunósce si fara care sasiu inca
potu fi si uici acum nu 'si ceru pentru sine.
Se pare ca romanii nu mai au alta idea, de-
catu adunarea din Sibiu, unde fiindea n'au
fostu magiari, ei au statoritu cursulu adunarii,
pentru cá se striga extra cate unu „se trejaszká“.
Ci déca ei isi afla placerea cá se mai strigo si
separati, noi le concedemu acést'a; mai
multu inse nu le potemu dá, decatu avemu si
noi. . . .

Mai înainte de a ne ocupa mai deaprópe cu
aici impartasitele complimente ale desu citatulu
diariu, in legatura cu acestea ne vedemu con-
strinsi a trece si la Nr. 130 alu aceluasi din
3 Nov. a. c., alu carui articulu conducatoru
scrisu de redactorulu se incepe asié:

„De candu dn. Baritiu in adunarea poporului din 1848 disese, ca romanii nu sunt natiune, prin urmare ei nu potu vorbi la trebile tierii, se'l faca natiune, atunci apoi ea va spune, deca voiesce uniunea séu nu, — de atunci acea disa cá si o naluca spaimentatóre se lungesce in calea natiunii magiare si romanesoi, pen-trucá se nu se póta apropia un'a catra alt'a etc. etc.“

Lipsesce locul spre a reproduce aici in-tregulu articulu, carele este alu IV-lea dintr'unu ciclu titulat „articuli de programa“, ne vomu réntórcé inse in decursulu cecetariloru proprie, la partile lui esentiale.

Mai nainte de tóte me vedu constrinsu a departa dela mine onórea neasteptata ce mi se face prin apodictio'a intarire, ca eu in adunarea natiunela dela Blasiu asi fi sustienutu ca romanii nu sunt natiune si ca se o faca mai anteu natiune. Imi pare fórté reu, ca ómenii in Clusiu pana in diu'a de astadi se afla informati fórté falsu precum despre alte intemplariale romaniloru, asié si despre cele intemperate in adunarea din Blasiu. Se prea intielege, ca eu aici nu me potu provoca la stenograme de atunci, la care nu cugetase nimeni, me provocu inse la memori'a contimpuraniloru cati se mai afla in viétia din cei carii au luat parte la acea adunare, precum si la totu ce am scrisu eu in caus'a nóstra natiunala anume pe timpulu dieteloru din anii 1842, 1847 si 1848 in *Gazeta* si in *Fóia*. Nicairi si niciodata nu'mi veni in minte a dice séu a scrie o absurditate cá aceea, ca romanii nu sunt natiune si ca se'l faca cineva natiune. Romanii sunt natiune facuta de Dumnedieu, eara nu de ómeni. Romanii sunt o natiune atatu de veche, precum sunt de vechi cuventele capu, carne, sange, vena, osu, facia, ochiu, dinti, barba, peptu, bratiu, mana, degetu, unghia si dieci mii altele in limb'a poporului loru. Ceea ce am disu si ah pretinsu eu din anii tineretieloru mele a fostu, cá ur'a si urgi'a respicate prin legile Transilvaniei decretate prin trei natiuni numite receptae, regnicolares, proscritóre de natiunea romanésca se se stérge odata cu tóta solenitate pe calea legislatiunii, natiunea romanésca se reintre cá atare (qua talis) in tóte drepturile de care se bucura celelalte trei natiuni regnicolare. Nu cumva inse dóra incai acésta pretensiune formulata asié a fostu originala a mea? Departe se fia. Cu totulu alti ómeni au fostu aceia, carii au formulatu dreptele pretensiuni ale natiunii romanesoi. In cursu de atati seculi natiunea romanésca in mani'a tuturoru impilariloru niciodata n'a incetatu a se folosi de orice ocaziune spre a protesta in contra tuturoru legiloru apasatóre si tiranesci. De candu acésta tíera a juratu supunere si credintia casei de Habsburg, natiunea romanésca (numita si in Aprobate totu oláh natio) a incercatu tóte cararile si midilócele, pen-trucá se induplece pe diet'a tierii la stergerea cunoscuteloru legi, in care se coprindea unu felu de dechiarare a unui resboiu permanentu din partea natiuniloru regnicolare asupra natiunii romanesoi. Au nu sunt cunoscute dlui Kóvári óá istoricu interesantele miscari ale romaniloru dintre anii 1688 si 1705, cum si cele din dilele lui Carolu VI, Mariei Teresiei, Iosifu II. in acésta direptiune? Si óre *Supplex libellus Valachorum* din an. 1791 si totu ce vine cu acelasu in legaminte instoricu si totu ce au scrisu intre anii 1800 si 1820 istoricii si cronicarii romaniloru transilvani nu 'i spune densului insutitu mai multu decatu iatregu protocolulu adunarii din Blasiu cu tóte desbaterile ei de trei dile? Cum deci póte veni cineva la fals'a presupunere, ca mai anteu in an. 1848 ar fi pretinsu unulu séu altulu, cá romanii se fia natiune, séu genetica, séu política?

Dn. K. L. se apuca de o analiza pretensiunearomaniloru de a intra in dieta cá natiune, adaugundu, ca e timpulu a trage perdu'a la o parte, a cerceata acea idea naluósa si a vedé, ce este in ea adeveru si ce numai joculu fantasiei.

Fórté bine, eu incai dorescu acésta, credu inse oa multi din connatiunaliu mei au inventiatu a cunosce mai virtosu din desbaterile dietei dela 1863/4 ce se mai póte intielege in Transilvani'a sub ide'a natiunalitatiu politice, recepte, regnicolare, si ce sub ide'a celei genetica. Intr'aceea: Bis repetita valent.

Dn. K. L. mergundu pe urm'a istoriei si a dreptului publicu transilvanu si incependu tooma dela diplom'a regelui Andreiu II. data

sasiloru, se inéerca a distinge ageru intre terminii latinesci *populus*, *natio* si intre un-guresculu *nemzet*, punendule in paralela asié, óá si cum sub acestea trei nume aru fi impreunate trei idei cu totulu diferitóre, eara apoi incheie, ca romanii transilvani rataceacu deca ei credu, cumca toti romanii cati locuiescu in acésta tíera facu o natiune, pen-truca dupa dreptulu publicu un-gurescu, romanii si un-gurii locuitori intre secui si sasi sunt supusi la legile municipale secuiesoi si sasesci, priu urmare — se intielege ca ei sunt secui si sasi. Deci dupa pace natiunea romanésca nu are teritoriu, K. nici póte pricepe cum ea voiesce a merge la dieta óá natiune.

Barbatii de sointia ai natiunii romanesoi transilvani cunoscu de multu si prea bine distinctiunile cate s'au facutu pana acum in Transilvani'a intre *populus* si *natio*, cum si intre nationes receptae si *natio* tolerata, eara distinctiunea intre latinésca *natio* si intre magiar'a *nemzet* mie unuia imi este noua, de aceea cerceatare ei mai deaprópe o lasu in grija filologiloru si a profesoriloru de drepturi; numai K. L. incai se védia bine cum isi va formula acea distinctiune a sa, pen-trucá se 'lu pricépa fia maeur si cei mai geniali profesori dela universitatile europene, pen-truca cestuni de dreptu publicu, precum sunt cateva in Transilvani'a, intre care este si acésta cu *natio* si *nemzet*, nu mai obvinu nicairi pe faci'a pamentalui. Pre catu pricepu eu, dn. K. L. recunósce de *natio* pe acelu poporu transilvanu, carele apucase a numi o parte a tierii pe numele seu, eara sub *nemzet* intielege paremi-se natiunalitate genetica; de aceea si recomanda romaniloru cá se nu mai alerge dupa *natio*, ca cu acea natiunea loru a'ar margini numai la cateva districte cá teritoriu alu loru, ci natiunalitatea se o reduca la limba, dicundu adica, cumca toti romanii cati vorbescu romanesce facu o singura natiune. (Va urmá.)

Blasiu 16 Nov. 1865.

Ecs. S'a d. metropolitu pleoá astadi din mediuloculu nostru spre a merge la Clusiu, unde-i chiamatu din partea corónei. Consistoriulu metr. si-a descoperitu urarile éri, éra tenerimea din tóte institutelle de invetiamentu impreuna cu profesorii si mai multi opidani astadi intre 7 si 8 seau adunatu in curte si inaintea aceleia, pen-trucá in momentul plecarii se-si plenésca um'a din cele mai placute detorie, detori'a de a felicitá si a pofiti calatoria fericita unui aperatoriu zelosu alu intereseloru nóstre, unui luptatoriu neobositu pen-tru ele.

Indata ce betranulu metropolitu se scobori de pre scar'a palatului, fú salutatu intre strigari de bucuria cu o cuventarea care luandusi motto versurile poetului „preoti cu crucea in frunte.“ amentí despre dorerea, ce a fostu coprin-su pre totu romanulu, la ale carui urechi a strabatutu faim'a despre bolnavicea Esc. Sale, — cum si de bucuri'a, de care ne salta piepturile, vediendu-lu astadi restauratu, ma intru o stare, ce-i permite a se supune érasu greutátiloru unui drumu pen-tru interese comuni, — in fine pofiti Ecs. Sale sanetate si succesu fericitu intru aperarea drepturiloru si intereseloru nóstre si ale patriei. Candu a gatatu cuventatoriulu, multimea prorupse in vivate!!!

Esc. S'a multiami cu misoare, ce nu se poté ascunde, apoi plecá insocitu de mai multe trasure cu opidani si profesori. Acestea concomitara pre Ecs. S'a pana din diosu de Craciunelu, unde s'au despartitu dicunduse — „Sperarile nóstre cu respectu la diet'a din Clusiu sunt inghiatiate óá tunulu. . . Viersulu Ecs. S'ale — de va resuná elu intru ace'a dieta — va fi viersulu celui ce striga in pustia, . . . cu tóte aceste binecuventamu momentulu, in care te ai determinatu a merge la Clusiu . . . viersulu Ecs. Tale celu neascultat ar fi o sementia, care mai curendu ori mai tardiu, nesmentitu ar aduce frupte bene-cuventate pen-tru patria si natiune. . .“

Mai toti Blasiani adeca sunt de parere, cumca nedreptatirile, ce avumu a suferi intru acestu timpu de triumfu pen-tru parti'a dela potere, se cuvine se fia desvelite si inaintea strainiloru si se fia spuse francu in audiulu lumei, cá vediendu lumea, ce ni se intempla acum, candu domni'a natiunei magiare nu este recunoscuta prin legi (din contra legile acestei tieri reocnoscu 4 natiuni egalu indereptatite) se póta

dá cu socotel'a, cum ne vomu innecká bendu din paharulu desfatarii, dupa ce vomu fi asiédiati sub umbr'a *nemzet egységului magiaru*.

Asia ne amu despartitu de prea demnulu archiereu. Fia, cá ceriulu se i pestrese sanetatea, si inoorderile lui se le incorone cu resolute ferici! —

Depre Ternava, 14 Nov. 1865.

In 6—7 l. c. decurse alegerea deputatorulu dietali. Unguri cu miou cu mare, pe cum au fostu conserisi afara de femei (femei nobile incai erau conserise cá alegetóre(?) toti au alesu, sasi mai raru, romanii inse cu totulu s'au retrasu dela alegere, unii n'au venitu de locu, altii sosindu in San-Martinu (Dicső-Szt.-Márton) si intielegundu, ca romani candidati nu sunt, s'au intorsu a casa, ba unii intrandu inaintea comisiunei au declarat, ca ei cá lipituri nu voru la dieta a lua parte, s'au intorsu a casa.

Cu totulu au fostu 7—8 romani tierani, cá padurari domnesoi etc., dintre carii 3 intrebati fiindu, pe cine votisadia, au respunsu: „pe nime, scrie Domnule, ca carei mai tare ala e mai mare, astadi mie manetie.“ — Lupt'a inse intre aristocrati'a si democrati'a magiara decurge cu o inversiunare nespusa, intrigi, cabale, recriminari, amenintari, coruptiuni, minciuni, pascuile, tradari si mai cate tóte s'au intrebuintiatu.

Amu auditu un-guri destui diundu: deca va merge asta totu asia, apoi vai de tíera nóstra, cu totulu se demoralisadia poporulu. Se audiau strigari in publicu: Ce vre aristocrati'a, care nu mai póte cá atare avea viitoriu, si n'o se póta monopolisa cá in trecutu drepturile tierii. Noi onoram pe aristocrati cá Bethlen Farkas, care are simtieminte democratice, eara ceialalti se ne dè pace, se ne lasé terenulu, cá noi se incercamu impaciuirea cu natiunile ne-magiare, fiinduca ei nu sunt nici decum la acest'a destoinici, si chiamati; apoi stigau cumplitu in contra sistemii de acuma, ca n'are nice umbr'a constitutionalismului, asemenea se audiau in gur'a mare strigari pen-tru ce nu s'a concesu romaniloru tienerea congresului s. a., care de liaru fi disu mai inainte unu romanu, l'aru fi acusat de buitogateu; inse aceste, le lasamu acuma nepomenite, pen-tru ca suntemu convinsi, ca oatu de curendu chiaru ei un-gurii le voru ilustra. —

Despre diet'a din 19 Noembre se vorbesce de obste, ca nu e legiuita, si deputatii nu se votu verifica, numai se va proclama uniunea, nu voru verifica din cauza, ca guvernulu si presiedintele tablei regesi nu sunt alesi; dintre fóispani numai 2 sunt denumiti de ministriulu magiaru responsabilu, scl. —

Se aude inse, ca romanii din tóte comitatele voru tramite la dieta reclamari in contra conscrierii alegatoriloru, intre carii se afla toti proletarii, olari, zseleri, cocisi, finanti remasi aci in tíera si alti o gramada, cu unu cuventu sufrage universele, si voru pretinde se se nimecésca tóta conscrierea, care nici chiaru legea dupa care sunt nobilii conchiamati nu au observatu. — Va intreba On. Redactiune: dar' romanii facia cu astfelu de lucrari cum se pórtá? Respunsu: fórté intieptiesce, stau la o parte i'si culegu date, si privescu la ei, cum se cértá mereu unii pe altii si cum isi arunca pecatele trecutulu in ochi. — Am disu, ca romanii stau la o parte si privescu; asta nice póte fi altmin-trelea, pen-tru ca romanii acestui comitatu noi odata nu au impartasitu intr'unu asemenea dispretiu cá sub sistema de acuma, fiindca ei nice la o conferintia, ba nice membrii comitetulu nu s'au chiamatu, nici la unu prandiu oficiosu, la care nece unu sasu, nece unu romanu, nece unu oficialu n'a fostu poftitu, unde de altmint-elea ex offo aru trebui se se poftésca.

Cá curiosu amintimu, ca cumnatulu comitelui supremu bar. Szentkereszti Sigmund, fiindu candidatu de deputatu in acestu comitatu, s'au intrebatu de unulu ce e programulu lui, pen-tru ca elu nu este cunoscutu in acestu comitatu, ar' fi respunsu: „programulu meu este un a mie de tunuri, si o suta mii de ostasi“ (fórté loialu), la care au reflectatu altulu: Ho ho! Ilustrisime, in dieta trebue minte, nu tunuri. — In minutulu, candu scriamu aceste ne vine scirea, ca contele Bethlen Farkas conducatoriulu partiei democratice e alesu de deputatu in ambele cercuri alegatóre, acésta vediendu conducatoriulu partiei aristocratice — carea iau costatu agitaciunile vre'o cateva buti

de vinu, vinarsu, mancari si o suma mare de bani, — au eschiamatu cunoscutulu proverbu: „Flere possem, sed juvare non.“ — b—

Din muntii apuseni 14 Nov.

Din opiniunea ce domnesce in muntii nostrii la tóte clasele poporului romanu prenuntiaseramu, ca alegatorii chiamati pe 11 la Aiudu nu se voru infaciosia la alegerea de deputatu. — Atunci amu trasu numa consecintia din dese manifestatiuni, fara acum suntemu in stare a ve impartasi cá fapta, ca de si n'au lipsitu a se respandi din centrulu comitatului feliturite soiuri de pedepse pentru cei ce nu se voru infaciosia la alegere amelintienduse chiaru si cu esecutiune . . . unii cá aceia, totusi afara de cativa antisti comunali, cari avura ordinatiune de a se duce din officiu, altii sufletu de munteanu nu s'a infaciosiatu. —

Foile din Clusiu sciu, ca voru implé lumea cu bucinatulu despre ordinea si bun'a intielegere, care s'a observatu la alegere intre romani si magiari, — se intielege de sine, ca de vreme ce in politica nu póte fi sinceritate, unu adeveru simtitu de natiunea romana acum de unu tempu in cóce fórte amaru, se voru sili raporturii, care de care cu vesti mai incornurate, oá se insiele lumea cu fictiuni despre gradulu supremu alu multumirei romaniloru cu cursulu lucrariloru. Si, dómne! déca s'ar' puté pipai ranele ce i se infigu! Cá unu actu alu buneii intielegeri se va vinde si alegerea unui romanu in acestu comitatu in persón'a domnului vice-spanu Boer János. — E destulu pentru a se convinge lumea despre simtiementele lui Boer János, ce le are contra romani, déca va considera, ca romanii alegatori n'au fostu la alegere, si elu totusi este deputatu, Domnialui nici o data increderea romaniloru nu o au avut'o, ci aceloru, care l'au alesu. Voimu deoi a se luá actu, ca domni'a s'a in dieta la care 'lu tramitu magiarii cá contrari ai principiiloru romane constitutionali, pe romani nu'i va representa. — Acésta este de altminte si acsiom'a constitutionale, ca fiacare partita 'si alege pe barbatii sei, pentru aceea alesulu inca numai pe alegatori, si nu pe altii póte se reprezente. — Asia se nu créda lumea, ca Boer János va representa pe romanii din comitatulu Albei de diosu si interesele loru, de care nice ca a vrutu se scie vreodata. —

In opidulu montanu Abrudu, care dupa institutiunile din evulu mediu la olalta cu Rosia tramite 2 deputati, adi s'au facutu alegerile. — Romanii n'au luat parte, ci punenduse pe terenulu dreptulu castigatu in diet'a anului 1863 conchiamata dupa tóte criteriile unei proceduri constitutionale, si-au salvatu consciint'a si sustentatu dreptulu castigatu prin o declaratiune subscrisa de toti alegatorii romani si predata comisiunei alegatóre, spre a se aduce la treptele preinaltului tron alu Maiestatei S'ale. Cuprinsulu declaratiunei este urmatoriu:

„Considerandu, ca principiulu egalei indreptatiri s'u prochiamatu de Maiestatea S'a imperatulu dela 1848 incóce de nenumerate ori.

„Considerandu, ca acestu principiu s'a dusu la indeplinire si a castigatu basa reale constitutionale in anulu 1863 si in legile aduse in aceea dieta;

„Considerandu, ca diet'a din 19 Novembre 1865 este conchiamata pe basea art. XI dietale din anulu 1791, care isi are basa in institutiunile si principiale evului mediu necompatibile cu referintiele spiritului tempului de facia;

„Considerandu, ca fara de respectarea intielegintiei cá atare, din care se compune in tóte statele constitutionale celu mai de frunte si mai respectaveru contingentu de alegatori, si censulu de 8 fl. dare derépta fara tacs'a capului preste totu, dar' mai cu sama pentru noi romanii este nefavoratoriu, pana candu din clasele privilegiate mai tóta nobilimea de prima categoria per capita partecipead'a la dieta cá regalisti, ear' la nobilii ceialalti — d'intre cari, — oe privesce posesiunea de pamentu, greutatile publice si alte postulate cetatienesci — fórte pucini se potu asemená ca fostii iobagi, care facu 5 din 6 parti al: tuturoru locuitoriloru din Ardélu — se aplica sufragiulu universalu, — in care disproporziune contradicátore subscrisii privescu o maiestrita apucatura indreptata chiaru in contra natiunei romane;

„Considerandu, ca acésta modalitate de a-

legere sta in contradicere ohiaru si cu preinaltele ouvinte imperatesci enuntiate in manifestulu din 20 Septembre 1865, in care se dice: „Libera este calea, care cu respectarea dreptului legitimu duce le intielegere“, in care dreptu legitimu dupa unu resonamentu sanatosu se cuprinde si dreptulu legitimu alu natiunei romane castigatu in diet'a din 1863 pe cale constitutionale, pe care dreptu inse art. XI din anulu 1791 ilu eschide cu totulu;

„Considerandu, cá déca amu partecipa la alegere dupa modalitatea acésta, ne amu da vointi'a la eschiderea natiunei romane din sistema dreptului de statu, si amu neconsidera drepturile natiunei romane castigate constitutionalmente, eara prin aceea amu contra semna sententi'a de mórtca nóstra politico-nationale:

Noi subscrisii alegatori romani din opidulu montanu Abrudu dechiaramu prin acésta serbatoresce, ca nu voimu a lua parte la alegerea deputatorulu pentru diet'a conchiamata pe 19 Nov. 1865 la Clusiu, — si ne rogamu, cá acésta dechiaratiune dinpreuna cu actulu de alegere se se substérna la locurile mai inalte, cá unu viu documentu alu sustentatiunei de dreptu, care ni 'lu vedemu intr'unu modu ilegale vatamatu.“

Urmésa subscriptiunile alegatoriloru.

Santa-Maria langa drumulu lui Traianu 12 Novembre.

Astadi s'a incheiatu aici actulu alegerii deputatorulu din comitatulu Hunedórei, pentru diet'a dela Clusiu, sub conducerea Ilustritatei S'ale contelui supremu Franciscu br. de Nopcea. Alegerea acésta s'a facutu in urm'a unei candidatiuni statorite intr'o conferintia preliminaru la Deva, la carea au luat parte tóte notabilitatile magiare din comitatu, si doi oficiali romani. — Candidati au fostu contele Kun Gothardu din Gioagiulu de diosu si vice-comitele comitatensu Antoniu de Para, ambii magiari, si cestu din urma stranepotu fostulu canonicu in capitulu Bobianu din Blasiu la anulu 1808 Ioane Para; inse partea cea mai liberala a nobilimei, neluandu in consideratiune conclusulu conferintiei, a votisatu in partea lui Ladislau Makrai din Pestisiu, si asia contele Kun capetandu 2020 voturi, ér' Antoniu Para ajutatulu asupra lui Makray de oficiali, cu 1400 in contra la 1214 se alesera de deputati, si cestu din urma de suplinitoriu. — Romanii cei cu censu de 8 fl. si o parte a nobilimei din ceronlu Dobrei votisara pentru preotulu greco-orientalu din Dobra dn. Crainicu, carele capetá 530 de voturi. — Dupa finirea alegerii membrii comisiunei provocati fiindu la votisare, subscrierea listelor de alegere, din cei de natiunalitatea romana unii nu votisara, ci de alta parte pofitira a se lua dechiaratiunea la protocolu, ca ei numai pe langa rezervarea dreptului de continuitate in privintia celoru concluse in diet'a dela Sibiu in 1863/4 si sanctionate de Maiestatea S'a, au urmatu oficiósei provocatiuni de a sta facia cá membrii comisiunei alegatórie. — In contra listelor alegatoriloru romanii n'au facutu nici o reclamare, si asia cine s'a inscristu a si votisatu, ori a fostu indreptatitu ori nu; — asemené la votisare, partea cea mai mare n'a exprimatulu numele seu cunumele alesului, ci cei mai multi alegatori diceau: pe Jupanu dela Silivasiu, pe Domnu Baronu, pe Domnulu de peste Muresiu; altii respundeau, ca au uitatu, cum ia invetiatu; inse romanii, respective inteliginti'a, n'au de a impunna nici actulu alegerii, nici dreptulu alegatoriloru, fiindca ei in acestu comitatu din inceputu au fostu pe lunga continuitatea dreptulu in privintia artioliloru de lege adusi in diet'a dela Sibiu in anii 1863/4 si sanctionati de Maiestate, si in intielesulu cuventulu imperatescu sprimatulu in rescriptulu memorabilu din 15 Iuniu 1863, unde se dice apriatu, ca artiolulu XI din 1791 nu mai póte fi basa drépta pentru representatiunea tierei, si a intregii populatiuni fara deosebire de nascere, stare, natiunalitate si relegiune, sperésa, cá i se va da ocaziune de a se folosi de o basa drépta, dupa care nobilu nenobilu cu asemené censu se se impartasiésca la alegerea representatiunei, ér' pana atunci pe alesii deputati nu'i póte privi, decatu cá pe reprezentantii clasei privilegiate a nobililoru, ér' nu a comitatului acestuia.

Unu romanu de pe tiér'a Hatieglului.

Din comitatulu Turdei (locuitu de 160 mii omeni) primiramu despre alegeri urmatórele sciri culesse cu multa grija si adeveritiune.

Dela inceputulu lui Septembre de candu v'am sorisu ca alérga turburatori de poporu (bujtogatok, Aufwieglér) din satu in satu spre a'lu invetia, oa are se scape de o parte a darii direpte, de tóte cele indirepte, de monopóle, de finanti si de géndarmi, de atunci acei apostoli ai libertatii n'au incetatu din misiunea loru; eara candu au vediatu ca o parte mare a locuitoriloru remane cá si in 1861 surda la tóte acelea invetiaturi de altumintea fermecatóre, apropiinduse dilele de alegeri, si anume decandu s'a publicatu fara piou de discretiune, ca romanii nu voru lua parte la alegeri, apostoliu incepura se amerintie pe locuitori cu glóba de cate 5 fl. v. a., cum si cu alte rele, precum se va vedé mai la vale.

Alegerile deputatorulu din comitatu s'au inceputu in Turd'a la 13 si s'au finitu in 17 Nov. Eu inca am petrecutu la faci'a locului din 13 pana in 16 sér'a, candu apoi trebi fórte urgente m'au chiamatu de acolo. Pana in aceea séra dintre romani fórte pucini au luat parte, inse si aceia amerintiati, séu insielati cu promisiuni. Judele din Agrisiu 'mi spuse eri, ca loru lea disu solgabirau*), oa déca romanii voru lua parte la alegeri, se va miosióra darea, vomu scapa si de finanti, se voru slobodi si caldarile cele mioi, pentrucá se ferbemu vinarsu, si sarea inca va scadea in pretiu. In cerculu Trascaului romaniloru li s'au spusu, ca domnii de unguru s'au intielesu cu cei de romanu cá se aléga pe Tisza si pe Dr. I. Ratiu, adica unu unguru si unu romanu. Celoru din tienutulu Ariesiului li s'a publicatu, ca de nu voru alege, voru plati glóba dela 5 pana la 12 fiorini. Vedi mai in diosu si scrisórea notarului din Hádara u catra parochulu din Chetia (Ketze) tramisa precum se vede, in urm'a unei porunci administrative. Si cu tóte acestea din partile Ariesiului au venitu fórte pucini romani, ear' unii audindu pe cale cum merge tréb'a, s'au re'torsu dela podulu Turdei. Alegatorii au fostu opriti a cere dela candidati marturisirea credintiei. — Oratorulu (Wortmann) din satulu sasescu Petelea imi spuse totu a séra facia si cu altii, cumca pre ei 18 insi la numeru iau asteptatu nisce panduri la podulu Turdei, unulu dintre panduri s'a pusu langa sasi in o carutia, ia dusu pana in piatia, nu ia lasatu nici se sufle, ci indata ce au descalicatu iau si condusu la urna, pentrucá nu cumva se aiba tempu a se consulta. — Satenii din Lun'a — cunoscuti din an. 1848 — s'au re'torsu totu dela podu si cu ei alti romani cu sutele eri si alaltaeri. Numai protopopulu Crisiu a reesitu a conduce la urna pe o sama de boieri opincari spre cea mai máre bucuria a boieriloru protipendati, precum si a sántiei sale. Pana a séra in 16 Nov. incependu din cerculu Lupsiu (romanescu curatu), cu cercurile Turd'a, Ariesiu, Reginu, Birisiu, Agarbiciu au votatu cu totii numai 377 romani, toti ceialti s'au retrasu, eara unguri votasera preste doua mii. Resultatulu alegerii ilu soiti: Ladislau Tisza si br. Carolu Huszár. — Dara se nu ve amagiti a crede, ca si alegatorii ungui s'aru fi apropiatu de urna cu vreunu entusiasmu, ci tocma dincontra, oricare cunoscatoru de ómeni potea citi o grija adenca pe fetiele loru. Sarmanii unguri sateni, au trecut si ei prin mii de amagiri si desamagiri amare. In catu pentru locuitorii romani, apoi acestia fusera astadata parasi cu totulu de conducatorii loru cei adeverati, si asié ei lucrara curatu numai dupa instinctu, déca remasera pe la casele loru; numai pe unde au fostu ametiti cu totulu de promisiuni si amerintiari, romanii se vediuera siliti a merge la urna si a vota pentru nesce nume diotate loru.

Eata si coprinsulu scrisorii susu citate: „Stimate Domnule! Me rogu ai bunatate a chiama judele la Dta si a'i spune, ca toti aceia la carii li s'au datu cedule de alegere se fia in Turd'a pe 15 diminéti'a nesmintitu, sub pedépsa de 5 fl. Tramitu si adeverinti'a din partea comunei; din partea bisericeii fa Dta. Cu

*) Persóna administrativa cunoscuta sub acestu nume numai in Ungari'a si in Transilvani'a; in Franci'a s'ar numi subprefectu, in Moldova se numia mai nainie priveghitoriu, in Tiér'a rom. subcarmuitoru, turcescu Zapciu. Mai bine este cum dicu moldovenii priveghitoru, eara nu jude alu slugiloru, precum suna din unguresce. Jude procesualu n'are intielesu bunu; jude cercualu e si mai mare barbarismu in limba.

dreptu de alegere sunt 9. Nb. din partea comunei merge Sierbanu Lica, de nu, atunci vine la mine, se vedem cine merge.

Teofil m. p. notariu.

— Marturisescu ca mie 'mi placu foarte multu bravurele boieresci a la Bismark; ele sunt fara asemenare mai practice si ducatoare mai inte la scopu decat lamento poetice ale democratiloru. Cu totulu altu ceva este apoi, deca cineva cauta si in politica moral'a evangheliei.

G. Petrideanu.

Braslovu 22 Nov. Dupa cum prenutiamu adunarea anuala a Reuniunii femeiloru romane se tienu duminica, si se dete computulu anulu alu fondului spre discussiune denuminduse comisiunea rectificatoria de socoteli. Fondulu se afla in cifr'a de 27 mii. —

Acestu institutu, o sementia binefacatoria precatu cu idea atatu si cu intentiunea de binefaceri spre a ajuta cresoerea mai solida a secului femeescu, fara care nu vomu pre ave Grachi si Valerii cu atatu mai pucinu Reguli si Fabricii, ci din di in di progeniem vitiosorem desnaturabila — ar' merita a fi sprijinitu din tote partile romanime, pentru binele viitorului ei. —

UNGARIA. Alegerile de deputati mai vertosu prin cetati decurgu meru si rezultatulu cam de comunu cade pre fostii reprezentanti din 1861. Anumitu in Dobricinu se alesera cu aclamatiuni Koloman Tisza, St. Pattai, Ludov. Kis. Ne dore, ca romanii din Ungari'a mai vertosu unii pecatosi comiseru peccatulu neiertabilu a se retrage dela candidatura, parte inse parasindu interesulu nationalu 'si incredintiesu sorteu venitoriului seu si a urmasiloru sei unoru petitori de voturi straini. Totusi speramu, ca in ora deciderii se voru reintoce dela rol'a ce o jocase si vendiatoriulu Juda. —

Literele regale s'au transmisu nu numai prin Ungari'a, ci si in Croati'a la Banu si la cardinalulu Haulik, precum si in Transilvani'a la gubernatorulu, la eppulu rom. cat. si la contele Miko chiamanduse la diet'a Ungariei, pre care „Debatte“ si celelalte diurnale o numescu nu diet'a tierii, ci diet'a regatului (Reichstag). Dupa rezultatulu conferintiei lui Eötvös cu membrii partitei lui Deák nu se mai indoiesce nemenea, ca magiarii venesu dualismulu celu mai marcatu, ca magiarii venesu dualismulu celu mai marcatu, ca magiarii venesu dualismulu celu mai marcatu, ca magiarii venesu dualismulu celu mai marcatu.

Cronica externa.

Din tieri straine nu avemu de registratu fapte de importantia.

In **ITALIA** intre cei 400 de deputati regimulu are maioritate insemnata si se astepta deschiderea parlamentului fara de a se esca modificari in miersulu lucrurilor. — Br. Bach — 'si dete scrisoarea de rechemare si br. Hübner acreditivele sale cabinetului din Rom'a ca solu au striau in locu. —

In **FRANCIA** se ordona prin decretu imperatescu reducerea armatei: din gard'a imperatesca se desfiintiasa 7 batailone, la infanteria 200 de compagnii si la artileria 40 de baterii. Cu tote aceste se ridica alte 3 batailone de tiraliri algeritani. Asta reducere a facutu foarte mare impresiune in Europ'a, care era alarmata, ca Franci'a era cugeta la strafarmarea teritoriala si la schimbarea chartei Europei. La „France“ inca reduce aceste faime la conditiunea de scornituri, dicundu, ca Franci'a nu cauta a-si mari teritoriulu neci a modifica chart'a Europei; inse, deca celelalte poteri mari aru vrea a da preste capu ecuilibrulu Europei in folosulu seu, Franci'a inca ar fi silita a 'si intari positiunea de aparare si a lua mesuri de precautiune pentru securitatea sa, restatorindu cumpan'a drepta europena, care i ar' da er' indereptu acele garantii, cari le ar' fi conturbatu modificatiunile atacatorie de acelu ecuilibru. — Unu tumultu in Algeri'a inca s'a domolitu; er' staturile unite americane inca nu voru a recunosce monarchi'a mecsicana, care inca totu se lupta in contra republicaniloru. —

In **ANGLIA** inca nu s'a finitu compunerea ministeriului si cestiuni urgente se si arata precum reform'a de alegere; rescola din insul'a asiatica Jamaica, in a carei parte orientala

s'au resculatu negrii omorindu sute din albi (europenii), unde regimulu decretu a tramite o parte din flota si alte trupe intaritorie; procesulu Fenieniloru, a caroru capetenia presumptiva James Steffens fu prinsu de constablii si aruncatu in prinsoria, er' asupra politiei trasera irlandesii cu glontiu dintr'o ferestra nimerindu in umeru pe agentulu politianu. —

ROMANIA. Bucuresti 19 Nov. „Trompet'a Carpatiloru“ din datulu acest'a ne aduce o scrisore de mana a Domnitoriului Romaniei adresata catra presedintele ministeriului D. Nicolau Cretulescu, care in dilele acestea sosi dela Vien'a, unde fu in cauza familiara. Epistol'a Domnitoriului are de obiectu cea mai serioasa cestestiune, dela care atarna fericirea viitorului tierci, deca se va resolvi bine si se va controla cu strictetia, adeca cestestiunea organizarii personalului administrativu, judiciariu si financiariu. Dupa ce se arata ad. scaderile, care s'au observatu a fi stricatiuse moralitatii si demnitatii de functionari prin multe abuzuri de mai nainte trage atentiunea ministeriului, ca pentru strict'a controlare a conduitei functionariloru se se faca registre, in cari se fia inscrisi si toti functionarii destituiti din cause grave, ca se nu mai pota fi primiti er' in functiuni publice; se se introduca nescie regule de admisibilitate si de ierarchia, ca inaintarea functionariloru se fia dupa clase si specialitati, er' inaintarile rapedi si nemeritate se se incungiure si se se de meritulu demnitatea s'a. Ministrii deci se provoca se faca a se elabora de consiliulu de statu legi speciale pentru admisibilitatea si inaintarea functionariloru, pentru ca se se asigure stabilitatea si treptat'a loru inaintare dupa meritu si vechime, si Domnulu provoca pe ministrii, ca se faca cele mai stricte investigatiuni, ca se completeze rubricile registreloru cu informatiunile cele mai consciencieuse despre conduit'a functionariloru si Altetia S'a 'si rezervesa singuru a controla prin mediulocale s'ale serioasa acest'a lucrare, spre care scopu unu registru se va afla totudeuna in cabinetu. — Si reflecta pe ministrii ca-su responsabili in puterea constitutiunii pentru recomandatiunile personeleloru la officia. — Numai esecutarea se fia stricta, ca altfelu voru cresce uneltirile malcontentiloru preste capulu regimului. —

— De altmintrelea paremise, ca in Romani'a erasi redica capulu partit'a acestora a malcontentiloru, cari din gura pretindu a fi cei mai buni liberali si patrioti, in fapta inse sunt egoistii cei mai reactionari, toama din punctulu acelu de vedere, pentrucu nu le place, ca se se consolidesu starea lucrului de facia prin o strinsa punere in lucrare si esecutare a legiloru actuale, suptu cari binemanuate si pote afla scutul si multamirea ori-ce partita. —

— In 31 Oct. in sal'a academiei se inaugura organizarea societatii de scientie naturale in Bucuresti pe bazea statuteloru intarite si publicate. Scopulu acestei societati e foarte importantu; este respandirea teoriei din scientie naturale pentru cultur'a generala a natiunii si pentru formarea spiritelorlu prin cunoscintie esacte si pozitive si prin acest'a a conduce poporulu la inlesnirea de a-si castigat' una bogatia materiale. —

— Alt'a societate de juni e sub numele „Ateneulu romanu“ pentru perfectionarea in scientie morale si politice, scientie, naturale, fizice si matematice, literatura si artele frumoase prin discutii si dispute, prin convorbiri, lecturi si cursuri publice precum si propagarea loru prin brosiuri si publicari periodice, buna ore ca o compani'a literaria de juni. —

— Diurnalulu „Cugetarea“ ce abia esise in viatia se si suprima pentru unu art. alu lui Roseti, in care starea presenta a tierii se descrie ca nedemna de o natiune, ce are viatia in ose. —

— Ministrulu de ecsterne primi aplaciatu unu creditu spre a tramite pe Gregoriu Manu la Constantinopole cu documente in caus'a mosieloru monastiresci. —

— Numai pentru esecutarea legii pentru instructiunea obligatoria preste tota tierra inca nu vedemu neci unu creditu aplaciatu neci o mesura serioasa pusa in lucrare cu intetirea acea, ce o cere Crisea, de care s'a apropiatu acum si Romani'a, si de care cu greu va scapa, deca nu va opune tunurile minervale, institutiunea generala a poporului undeloru ce pornescu spre a lu inunda din tote laturile. — Trecu timpuri preste timpuri; se dau legi fara restimpuri. Si cultur'a in poporu n'a pornitu de suptu rosoru. Oligarchi'a, ea impedece desvoltarea poporului, pentrucu se nu i se ingraunese calea la reactivarea imperatii sale. Cautati si veti afla; macar de ati invetia din pasurile altora a ve soi pregati pentru astfelu de resturnaturi castice! —

Novissimu. In 19 se tienu cultulu d. dieescu, dupa care incepura visitele magnatiloru la diet'a din Clusiu. —

Luni in 20 se deschise diet'a. — Rescriptulu pre inaltu parcede din punctulu diplomei din 20 Oct., care suna despre restaurarea constitutiunii, provocandu la consultarea asupra uniunii, care se privesce ca fapta legala. Presedintele dietei d; pe punctulu de plecare din 1848 se adresa catra cei de facia. —

Acum voru incepe verificarile. —

— In Romani'a corpurile legislative sunt convocate pe 5 Dec. —

CONCURSU.

Din una fundatiune, care 38 de comunitati din cerculu orastiei a facutu in 1-a Martiu 1860 cu unu capitalu de 200 fl. m. c. in 10 obligatiuni partiali a 20 fl. c. m. de imprumutulu nationalu, ce aducu pe anu a 5% 10 fl. c. m. in mon. sunatoria subtragundu inse 7% contributiune, pentru unu teneru romanu seracu din acelu cercu de relegiunea greco-catolica, studente in gimnsiulu din Blasiu, s'au la academia de drepturi — prin asta se deschide concursu pentru unu atare studente, la stipendiu anuale de 10 fl. v. a. in bancnote pe anulu curente 1865.

Concurentele va ave se produca inaintea ordinariatului metropolitanu greco-catolicu de aici din Blasiu atestatu de botesu, de saracia, de frequentare, si testimoniu scolasticu de pre semestrulu II din anulu trecut 1864/5.

Terminulu e 1-a Decembre stilulu vechiu 1865.

Blasiu 6 Noembre 1865.

Ordinariatulu metropolitanu greco-catolicu.

2-3

Jocarii

cu cate 4-36 bucati, intre cari se afla si jocarii pompose cu jocu de clopote, tobe si cantu de clopote, cu cantu de flauta, cu vocile ceresci, cu man' doline; mai in colo:

Dose de jocu

cu 2-12 bucati, necesarie, templu de sugare, album de fotografii, recuisite de scrisu si case elvetiane cu musica, tote finn taiate si depinse; papi in costumu elvetianu cu musica saltanda, totu de cele mai noue recomanda J. H. Heller in Berna franco. — Defecte, lucruri or dore se voru repara.

— Aceste lucruri, cari cu tonurile sale cele placute desfatasa verce anima, se nu lipsesca neci dintr'unu salonu, neci dintr'unu patu de doreri. —

1-2

Vata artritica a Dr. Pattison

alina indata si vindeca iute

Artritic'a si reumatismulu

(sioldin'a, seu racel'a la incheieturi) de totufeliulu, precum dorerile de obradiu, peptu, gutu si de dinti, artritic'a de capu, chiragr'a (soldina in mani), gonagr'a (in genunchiu), doreea de stomacu si de pantece etc.

In pachete de cate 1 fl. v. a. — si de cate 50 or. v. a. dimpreuna cu indireptariulu pentru intrebuintiare originila nefalsificata se afla singuru numai la D. G. ANKEN si Comp. aici.

Atestare.

Subscriii atestesa, ca prin intrebuintiarea vatei artritice a Dr. Pattison numai de doue ori am scapatu radicalu de sioldina si de dorerile reumatice.

Ebersdorf, comitatulu Glatz, cercundariulu Neurode in 9 Aprile 1865.

Ioana Pohl.

Ioane Pohl, politoriu de case.

3

Cursurile la bursa in 20. Nov. 1865 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 18 cr. v.
Augsburg	—	—	108 " "
London	—	—	108 " 25 "
Imprumutulu nationalu	—	—	67 " 70 "
Obligatiile metalice vechi de 5 %	—	—	64 " 70 "
Actiile bancului	—	—	772 " "
" creditulu	—	—	157 " 70 "

Obligatiile desarcinarii pamentului in 17. Nov. 1865:

Bani 65'25 — Marfa 65'75